

Review article

FIFA'S ROLE IN RESPONSE TO CYBER ABUSES IN THE GLOBAL FOOTBALL

Pedithep YOUYUENYONG

Faculty of Law, Chiang Mai University, Chiang Mai, THAILAND

ABSTRACT

The Fédération Internationale de Football Association (FIFA) conducts anti-cyber abuse policy by providing the protection from online harassment and cyber cyberbullying, usually through preventing incidents of abusive, discriminatory, or threatening messages during the football tournament (i.e. posts or comments on social media). The aim of this paper to study and understand how the FIFA governs social media practices that may protects players, teams and officials from online abuse through regulatory enforcement and to analyse how FIFA rules and activities can curb cyber abuse activities and facilitate social media protection.

(Journal of Sports Science and Technology 2024; 24(2):7-18)

(Received: 3 July 2024, Revised: 16 October 2024, Accepted: 22 October 2024)

KEYWORDS: FIFA/ Cyber Abuse/ Sports Policy/ Cooperation

* Corresponding author: Pedithep YOUYUENYONG

Faculty of Law, Chiang Mai University, Chiang Mai, THAILAND

E-mail: pedithep.y@cmu.ac.th

บทความปริทัศน์

บทบาทของฟีฟ่าในการตอบสนองต่อการข่มเหงทางไซเบอร์ในกีฬาฟุตบอลสากล

ปิติเทพ อยู่ยืนยง

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่ ประเทศไทย

บทคัดย่อ

สหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (ฟีฟ่า) ดำเนินนโยบายต่อต้านการข่มเหงทางไซเบอร์ ด้วยการจัดให้มีการคุ้มครองจากการคุกคามบนโลกออนไลน์และการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ โดยปกติมักคุ้มครองผ่านการป้องกันไม่ให้เกิดข้อความเชิงข่มเหงรังแก ข้อความที่สื่อถึงการเลือกปฏิบัติ หรือข้อความคุกคามในช่วงเวลาที่มีการแข่งขันฟุตบอลดำเนินอยู่ (เช่น โพสต์หรือ ความคิดเห็นบนโซเชียลมีเดีย) บทความฉบับนี้ศึกษาและทำความเข้าใจว่าฟีฟ่ากำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมบนสื่อสังคมออนไลน์เพื่อปกป้องผู้เล่น ทีมและเจ้าหน้าที่จากการละเมิดทางออนไลน์ผ่านการบังคับใช้ตามกฎหมายระเบียบได้อย่างไร พร้อมวิเคราะห์ว่ากฎระเบียบและกิจกรรมของฟีฟ่าสามารถยับยั้งการข่มเหงทางไซเบอร์และส่งเสริมให้มีการปกป้องบนสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างไร

(วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา 2567; 24(2):7-18)

คำสำคัญ: ฟีฟ่า/ การข่มเหงทางไซเบอร์/ นโยบายด้านกีฬา/ ความร่วมมือ

บทนำ

หากบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดมีการกระทำในลักษณะที่ไปรังแกแก่งใช้อำนาจหรือความสัมพันธ์ที่เหนือกว่าในทางหนึ่งทางใดทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ช่มเห่งในทางหนึ่งที่ใช้กำลังหรืออิทธิพลที่เหนือกว่ารังแกผู้อื่นใจทำให้ได้รับความเดือดร้อน คุณค่าด้วยการแสดงอำนาจผ่านการทำกิจรรมทางหรือใช้วาจาที่ทำให้ผู้อื่นหวาดกลัว รวมทั้งกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ การกระทำเช่นนี้หากเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าหรืออย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานย่อมถือเป็นการช่มเห่งรังแก (Abuses) การกระทำใด ๆ ที่ไปช่มเห่งรังแกผู้อื่น โดยไม่มีอำนาจที่จะกระทำได้ตามกฎหมายหรือไม่มีกฎหมายรับรองให้สิทธิที่จะกระทำได้ และการกระทำใด ๆ ที่ไปช่มเห่งรังแกผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นเสียหายถึงแก่ชีวิต แก่ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมถือเป็นการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น¹

การช่มเห่งรังแก (Abuses) เป็นพฤติกรรมที่อาจส่งผลร้ายต่อผู้ถูกรังแก ไม่ว่าจะเป็นผลร้ายต่อร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด อาทิ การช่มเห่งรังแกต่อร่างกาย (Physical Abuse) หรือการใช้กำลังประทุษร้ายต่อเนื้อตัวร่างกายของผู้ถูกรังแก ทำให้ผู้ถูกรังแกได้รับความเสียหายแก่เนื้อตัวร่างกาย การช่มเห่งรังแกด้วยวาจา (Verbal Abuse) หรือการกล่าวถ้อยคำหรือข้อความที่ทำให้ผู้ถูกรังแกถูกลดทอนคุณค่า ลดทอนความน่าเชื่อถือ ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่องิตใจในเวลาต่อมา การช่มเห่งทางสังคม (Social Abuse) หรือการกระทำที่ขัดขวางทางเจริญก้าวหน้าของผู้ถูกรังแก รวมทั้งการกระทำที่สกัดกั้นไม่ให้ผู้ถูกรังแกได้รับโอกาสทางสังคมในทางหนึ่งทางใด และการช่มเห่งรังแกด้านเศรษฐกิจ (Economic Abuse) หรือการใช้อำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าเพื่อสกัดกั้นหรือตัดโอกาสไม่ให้ผู้ถูกรังแกเข้าถึงทรัพยากรที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว รวมทั้งใช้อำนาจที่ตนมีปิดกั้นโอกาสไม่ให้ผู้ถูกรังแกมีทางทำมาหาได้หรือทางเจริญอันนำมาซึ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจอื่น ๆ² กล่าวอีกนัยหนึ่งการช่มเห่งรังแกเป็นการกระทำต่อผู้ถูกรังแกโดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้หรือเป็นการกระทำต่อผู้ถูกรังแกโดยผู้กระทำมีอำนาจตามกฎหมายหรือกฎระเบียบ เพียงแต่การใช้อำนาจดังกล่าวอาจเป็นไปในทางหนึ่งทางใดไปจงใจกลั่นแกล้งผู้ถูกรังแก ทำให้ผู้ถูกรังแกได้รับความเสียหายแต่ฝ่ายเดียว อีกด้านหนึ่งการกระทำการช่มเห่งรังแกต่อผู้ถูกรังแกนั้น อาจอยู่ในรูปแบบของการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การกระทำหรือดเว้นไปในทางที่แบ่งแยก กีดกัน หรือจำกัดสิทธิประโยชน์ใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยปราศจากความชอบธรรม แล้วพฤติกรรมการช่มเห่งรังแกก็อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างผู้คนที่มาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวงการกีฬาสากล

การช่มเห่งรังแกเป็นพฤติกรรมซึ่งถูกกฎระเบียบของสังคมบังคับหรือควบคุมเอาไว้เพื่อให้ผู้คนในปฏิบัติไปในทางที่ไม่ไปช่มเห่งรังแกบุคคลอื่น หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็อาจจะมีผลหรือต้องได้รับโทษตามที่กฎระเบียบของสังคมกำหนดไว้ ทำให้เมื่อผู้คนที่เข้ามาเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องต้องตามกฎระเบียบที่กำหนดให้การช่มเห่งรังแกเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันของผู้คนในสังคมหรือมีความเกี่ยวข้องของความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในสังคม³

สังคมกีฬาประกอบไปด้วยผู้คนที่หลากหลายที่เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกิจกรรมกีฬาหรือการแข่งขันกีฬา ผู้คนที่หลากหลายบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดอาจความเป็นไปอันเกี่ยวกับการกระทำหรือปฏิบัติตนจนแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในเชิงกลั่นแกล้งรังแกบุคคลอื่น การกลั่นแกล้งที่แสดงออกด้วยวาจา การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นทางร่างกายหรือการแสดงพฤติกรรมในทางหนึ่งทางใดต่อผู้อื่นทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ความอับอาย ความทุกข์หรือถูกดูหมิ่นเกลียดชังจากสังคม อีกด้านหนึ่งสังคมกีฬาประกอบไปด้วยบุคคลที่อยู่ภายใต้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่บุคคลหนึ่งอาจมีอำนาจเหนือกว่าอีกบุคคลหนึ่ง แล้วบุคคลที่มีอำนาจเหนือสามารถใช้อำนาจทางการปกครองควบคุมหรือกำกับดูแลบุคคลที่อยู่ภายใต้อำนาจดังกล่าว⁴ รวมทั้งความสัมพันธ์ที่มีต่อบุคคลที่อยู่ภายใต้อำนาจอาจเป็นความสัมพันธ์ในเชิงจารีตประเพณีปฏิบัติที่เคยมีมาหรือความสัมพันธ์ในเชิงกฎหมาย (เช่น นักกีฬาอาชีพ (Professional Athletes) ผู้ซึ่งเล่นกีฬาอาชีพเป็นอาชีพอาจอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ฝึกสอน (Coach) ผู้ฝึกสอนมีอำนาจปกครองนักกีฬาอาชีพที่อยู่ภายใต้สังกัดทีมสโมสรกีฬา (Professional Clubs) เดียวกัน เป็นสิทธิและหน้าที่ที่ผู้ฝึกสอนพึงมีต่อผู้ซึ่งเล่นกีฬาอาชีพ ผู้ฝึกสอนที่มีอำนาจปกครองมีสิทธิตัดสินใจเกี่ยวกับนักกีฬาอาชีพที่อยู่ภายใต้การปกครอง) ซึ่งบุคคลที่อยู่ภายใต้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจอาจตกเป็นเหยื่อของบุคคลที่มีอำนาจเหนือจากการช่มเห่งรังแกที่กระทำโดยผู้มีอำนาจเหนือกว่าก็เป็นได้ ทำให้

เหยื่อรู้สึกเป็นทุกข์ ถูกล่วงละเมิด ถูกคุกคาม รู้สึกกังวลใจ รู้สึกไม่ปลอดภัย หรือถูกลดทอนศักดิ์ศรีคุณค่าความเป็นมนุษย์ไปในที่สุด⁵

การข่มเหงรังแกในสังคมกีฬา (Abuse in Sports) จึงอาจเป็นพฤติกรรมซึ่งไม่เพียงถูกกฎหมายของบ้านเมืองควบคุมเอาไว้หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามจะมีความผิดและต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายของบ้านเมืองได้กำหนดไว้ ในขณะที่เดียวกับการทำพฤติกรรมเช่นว่านี้ยังอาจฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรมจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบอาชีพในวงการกีฬา³ อีกทั้งยังอาจถือเป็นความผิดวินัยฝ่าฝืนแบบแผนความประพฤติที่วงการกีฬายอมรับนับถือร่วมกันกับมุ่งหมายให้ผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบอาชีพในวงการกีฬาจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด⁶ ด้วยเหตุนี้เองกฎระเบียบในวงการกีฬาจึงมักบังคับหรือควบคุมเอาไว้เพื่อให้ผู้คนในวงการกีฬาไม่ประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ข่มเหงรังแกบุคคลอื่น หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็อาจจะมีความผิดหรือต้องได้รับโทษตามที่กฎระเบียบในวงการกีฬาที่กำหนดเอาไว้อย่างเคร่งครัด เช่น รัฐบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยในกีฬาหรือ The SafeSport Act ของสหรัฐอเมริกาที่วางหลักเกณฑ์ให้การข่มเหงรังแกเด็กและเยาวชนในสังคมกีฬาถือเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำทางเพศต่อเด็กและเยาวชนในสังคมกีฬา ที่เด็กและเยาวชนเหล่านี้ปราศจากอำนาจต่อรองหรือจำต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ใหญ่ที่มีอำนาจเหนือกว่า เป็นต้น

กีฬาฟุตบอลเป็นกีฬาสากลประเภทหนึ่งที่มีการดำเนินกิจกรรมและการจัดการแข่งขันอย่างเป็นระบบแบบแผน ทั้งยังได้มีการพัฒนา กีฬาฟุตบอลให้มีมาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปอย่างแพร่หลาย ซึ่งกีฬาฟุตบอลประกอบไปด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกิจกรรมกีฬาฟุตบอลหรือการแข่งขันกีฬาฟุตบอลที่หลากหลาย อาทิ นักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ผู้ฝึกสอนกีฬาฟุตบอล ผู้ตัดสินกีฬาฟุตบอลหรือผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬาฟุตบอลอาชีพ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้อาจมีปฏิสัมพันธ์ที่มีลักษณะของความไม่เป็นมิตรหรือไม่ลงรอยกัน เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดถูกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกฝ่ายหนึ่งฝ่ายหนึ่งข่มเหงรังแกจนมีความรู้สึกไม่พึงพอใจหรือคับข้องใจ นำไปสู่การเกิดสภาวะที่จิตใจของผู้ที่ถูกข่มเหงรังแกปราศจากความสุขหรือบังเกิดความทุกข์ในระหว่างทำกิจกรรมกีฬาฟุตบอลหรือเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาฟุตบอล มีความระแวง กระวนกระวายใจ คับข้องใจหรือรู้สึกไม่พึงพอใจในขณะที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์หรือทำกิจกรรมร่วมกันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกฝ่ายหนึ่งที่มีพฤติกรรมไปในเชิงข่มเหงรังแก ไม่ว่าการข่มเหงรังแกจะเป็นเหตุประจำที่เกิดขึ้นประจำบ่อยครั้งก็ดีหรือการข่มเหงรังแกจะเป็นเหตุที่เกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งก็ตาม ล้วนแล้วแต่เป็นการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและการแสดงพฤติกรรมเช่นว่านี้ก็นำไปสู่ความขัดแย้ง (Conflict) ในวงการกีฬาฟุตบอล

หากปล่อยให้เกิดการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกฝังรากลึกในวงการกีฬาฟุตบอลสากลแล้ว ผู้ที่อยู่ในสถานะที่ด้อยกว่าหรือผู้ที่ไม่ได้อยู่ในสถานะที่สามารถตอบโต้ได้ย่อมมีอำนาจในการต่อรองน้อยกว่า จำต้องยอมให้ผู้มีสถานะที่เหนือกว่ากระทำการข่มเหงรังแกอย่างไม่เป็นธรรม จึงเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นในสังคม ในอีกด้านการข่มเหงรังแกเกี่ยวข้องกับเรื่องอำนาจที่ผู้หนึ่งผู้ใดในสังคมกีฬาฟุตบอลมีอยู่ ซึ่งผู้ที่มีอำนาจมากกว่าในความสัมพันธ์ก็อาจใช้อำนาจเพื่อควบคุมอีกผู้หนึ่งในสังคมกีฬาฟุตบอลอีกฝ่ายต้องจำยอมให้ผู้ที่มีอำนาจมากกว่าดังกล่าวกระทำการข่มเหงรังแกทางร่างกายหรือจิตใจ

การข่มเหงรังแกเป็นอีกหนึ่งปัญหาในวงการกีฬาฟุตบอลที่ลุกลามไปในสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และถูกหยิบยกมาถกเถียงเพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ เพราะสื่อสังคมออนไลน์ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแก โดยผู้ส่งสารมีจุดประสงค์เพื่อใช้การสื่อสารผ่านเครือข่ายทางสังคม (Social Network) แสดงข้อความ (Text) ภาพนิ่ง (Still Image) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เสียง (Sound) หรือภาพวิดีโอ (Video) ไปในเชิงที่มีเนื้อหาหรือแฝงไว้ซึ่งเนื้อหาในเชิงข่มขู่ (Coercion) คุกคาม (Threat) หรือล้อเลียน (Hurtful Teasing) ให้นักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ ในฐานะผู้รับสารได้รับความเสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณหรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญในทางหนึ่งทางใด รวมทั้งทำให้นักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ เสียชื่อเสียง ถูกผู้รับสารทั่วไปในสื่อสังคมออนไลน์ดูหมิ่น เกลียดชัง หรือเสื่อมเสียชื่อเสียงในทางหนึ่งทางใด ซึ่งนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ มักไม่อยู่ในฐานะที่จะสามารถตอบโต้การข่มเหงรังแกในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างสะดวก

การข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือผู้คนในวงการกีฬาฟุตบอลบนโลกโซเชียล

ในปัจจุบันผู้ติดตามรับชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลหรือผู้สนใจในกีฬาฟุตบอลอาจเลือกที่จะแสดงความเห็นหรือเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารบนโลกออนไลน์ เพื่อติดต่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร วิพากษ์วิจารณ์ เสนอแนะ และติชม นักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬาที่เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลที่ฟีฟ่าได้จัดขึ้น ประกอบกับมีพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทำให้การสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้คนที่อยู่ในวงการกีฬาฟุตบอลหรือผู้คนที่สนใจกิจกรรมกีฬาฟุตบอลเป็นไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้สื่อสังคมออนไลน์และเครือข่ายบนสื่อสังคมออนไลน์อาจถูกใช้เป็นช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงถ้อยคำ ข้อความหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬาฟุตบอลที่ฟีฟ่าจัดขึ้น แต่ผู้ติดตามรับชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลหรือผู้สนใจกิจกรรมกีฬาฟุตบอลอาจใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางในเผยแพร่ถ้อยคำ ข้อความหรือเนื้อหาในเชิงข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล รวมทั้งการข่มเหงรังแกเช่นว่านี้อาจมีถ้อยคำ ข้อความหรือเนื้อหาที่แฝงเอาไว้ด้วยเนื้อหาที่ก้าวร้าว ไม่ว่าจะเป็นการเผยแพร่โดยจงใจก็ดี เผยแพร่ซ้ำแล้วซ้ำเล่าก็ตาม หรือเผยแพร่โดยขาดการไตร่ตรองโดยละเอียดรอบคอบ เหตุต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ล้วนแล้วแต่เป็นการข่มเหงรังแกในวงการกีฬาฟุตบอลที่เกิดขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์หรือเกิดขึ้นในโลกโซเชียล ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขอนามัยของนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลที่ต้องเผชิญกับความเครียด ความอับอาย ความเดือนร้อนรำคาญ ความวิตกกังวล ความหวาดกลัว และความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการดำรงชีวิตประจำวัน พฤติกรรมการข่มเหงรังแกในวงการกีฬาฟุตบอลบนโลกออนไลน์เช่นว่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อร่างกายและความเป็นอยู่อย่างปกติสุขของนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬาฟุตบอลที่ฟีฟ่าเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมกีฬาฟุตบอลสากลหรือผู้กำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมกีฬาฟุตบอลสากล อีกทั้งการเผยแพร่ถ้อยคำ ข้อความ รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว วีดิโอ ข้อมูลอันเป็นเท็จและเนื้อหาที่แฝงไปด้วยการล้อเลียน ดูหมิ่นเหยียดหยาม ล้อเลียน ทั้งที่เป็นการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เช่น การเหยียดสีผิว (Racism) การเหยียดเพศ (Sexism) ในโลกโซเชียลหรือบนสื่อสังคมออนไลน์ แล้วคาดหมายให้นักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลได้รับผลกระทบต่อจิตใจ ร่างกายและความเป็นอยู่อย่างปกติสุข เมื่อได้รับทราบข้อมูลข่าวสารหรือเนื้อหาเช่นว่านี้แล้ว เหตุนี้ย่อมเป็นผลร้ายต่อนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล อันหนึ่ง การแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกบนโลกออนไลน์เช่นว่านี้อาจกระทำโดยผู้ไม่เปิดเผยตัวตนหรือบุคคลนิรนามที่ไม่ระบุตัวตน (Anonymous) ซึ่งทำให้บุคคลจำพวกนี้สามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์หรือโลกโซเชียลเป็นพื้นที่ในการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล โดยที่นักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลไม่อยู่ในฐานะที่จะต่อรองใด ๆ เพราะจะไม่ทราบถึงตัวตนที่แท้จริงของบุคคลจำพวกนี้ได้หรือต้องจำยอมให้บุคคลจำพวกนี้แสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกโดยปราศจากทางตอบโต้ได้ เหตุนี้เองการข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาจึงเป็นการง่ายต่อผู้ไม่เปิดเผยตัวตนที่แท้จริงบนโลกออนไลน์

ตัวอย่างเช่น พฤติกรรมจงใจใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางทำให้นักกีฬาฟุตบอลหญิงที่ลงทำการแข่งขันกีฬาฟุตบอลโลกหญิง 2023 (FIFA Women's World Cup 2023) ถูกล้อเลียน สร้างความอับอายและเผชิญกับความเศร้าโศกเสียใจ ความทุกข์ทรมาน ความเจ็บปวดทรมาน รวมทั้งการข่มขู่หรือขู่เข็ญบนโลกออนไลน์แก่นักกีฬาฟุตบอลหญิงที่ตกเป็นเหยื่อตกใจกลัว ในระดับที่ทำให้เหยื่อผู้ถูกรังแกระแวงและรู้สึกไม่ปลอดภัย เป็นต้น

นโยบายต่อต้านการข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลภายใต้การบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่า

ด้วยความเป็นอิสระในการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติและการกำกับดูแลกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องับประโยชน์สาธารณะในวงการกีฬาฟุตบอลสากลซึ่งเป็นไปตามหลักการบริหารปกครองตนเองในชนดิกีฬาฟุตบอลภายใต้แนวคิดพื้นฐานที่ว่าการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติ และการกำกับดูแลกิจกรรมกีฬาฟุตบอลสากลต้องเป็นไปโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลสากลกันเองหรือโดยผู้ที่อยู่ในวงการกีฬาฟุตบอลนานาชาติด้วยกัน เพราะบุคคลเช่นว่านี้ย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมกีฬาฟุตบอลสากล ทั้งยังนำความรู้ความเข้าใจดังกล่าวไปดำเนินกิจกรรมเพื่อการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลในทำนองที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้คนหมู่มากในวงการกีฬาฟุตบอลสากลที่ประกอบด้วยผู้คนจากทั่วทุกมุมโลก นั้นหมายความว่าบรรดาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลสากลกันเองหรือบรรดาผู้ที่อยู่ในวงการ

กีฬาฟุตบอลนานาชาติด้วยกันอาจเข้ามามีบทบาทช่วยกันบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลด้วยตนเองหรือร่วมกันกำกับดูแลกันเอง⁹ โดยผ่านกิจกรรมกำกับดูแลกิจกรรมกีฬาฟุตบอล ที่ฟีฟ่าร่วมกับองค์กรพันธมิตรอื่น ๆ ร่วมตัวกันช่วยกำกับดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์หรืออาจมีผลกระทบต่อกีฬาฟุตบอลสากล สำหรับแนวคิดเรื่องการบริหารปกครองตนเองของฟีฟ่าเป็นแนวคิดสำคัญในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างฟีฟ่ากับบรรดาสมาคมชาตินิยมของฟีฟ่า ฟีฟ่ามีอำนาจบริหารปกครองเหนือบรรดาสมาคมชาตินิยมของฟีฟ่าที่อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองของฟีฟ่า และสมาชิกเหล่านี้ตกลงยินยอมจะปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ฟีฟ่าใช้อำนาจการบริหารปกครองชนิดกีฬาของตนบัญญัติขึ้นมาเท่านั้น เหตุนี้ทำให้ฟีฟ่ามีอิสระที่จะบริหารปกครองบรรดาสมาคมชาตินิยมของตน ซึ่งฟีฟ่าสามารถใช้อำนาจบริหารปกครองควบคุมหรือกำกับดูแลบรรดาสมาคมชาตินิยมได้ แต่การใช้อำนาจบริหารปกครอง ควบคุมหรือกำกับดูแลของฟีฟ่าต้องไม่เป็นการแทรกแซงหรือเข้าไปบริหารงานแทนสมาคมชาตินิยมของฟีฟ่า นั้นหมายความว่าสมาคมชาตินิยมย่อมมีอิสระในการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลอย่างเป็นอิสระในประเทศของตนเอง ดังนั้นการบริหารปกครอง ควบคุมและกำกับดูแลของฟีฟ่าจึงเป็นไปได้เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมในวงการกีฬาฟุตบอลสากลหรือแก้ปัญหาราชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในวงการกีฬาฟุตบอลสากล

เหตุนี้เองฟีฟ่าจึงใช้อำนาจบริหารปกครอง ควบคุมหรือกำกับดูแลสมาคมชาตินิยมเพื่อให้สมาคมชาตินิยมและผู้เกี่ยวข้องที่อยู่ภายใต้การปกครองควบคุมของสมาคมชาตินิยม ไม่ให้แสดงพฤติกรรมในเชิงข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลและบุคลากรกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ รวมทั้งกำหนดลักษณะของการแสดงพฤติกรรมในเชิงข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลและบุคลากรกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ อันถือว่าเป็นความผิด และกำหนดบทลงโทษทางวินัย (หรือบทลงโทษทางจริยธรรม) สำหรับผู้กระทำความผิดเอาไว้ในกฎบัญญัติของฟีฟ่า (FIFA's Substantive Rules)¹⁰ โดยมีความมุ่งหมายให้วงการกีฬาฟุตบอลสากลมีความสงบเรียบร้อย หากมีข้อพิพาทจากการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลและบุคลากรกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ แล้วการแสดงพฤติกรรมเช่นนี้กระทำโดยผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองของฟีฟ่า ฟีฟ่าสามารถดำเนินการทางวินัยผ่านขั้นตอนหรือกระบวนการดำเนินการเพื่อการลงโทษแก่องค์กรหรือบุคคลที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของฟีฟ่าที่แสดงพฤติกรรมในเชิงข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลและบุคลากรกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ ซึ่งเป็นกระบวนการตามกฎหมายบัญญัติของฟีฟ่า (FIFA's Procedural Rules) ที่บัญญัติให้เมื่อองค์กรหรือบุคคลที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของฟีฟ่ามีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำพฤติกรรมในเชิงข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลและบุคลากรกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ

ด้วยเหตุนี้จึงต้องศึกษาทบทวนว่าฟีฟ่ามีกฎระเบียบที่กำหนดลักษณะของการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดถือว่าเป็นพฤติกรรมในเชิงข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลและบุคลากรกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ และได้กำหนดบทลงโทษทางวินัย(หรือบทลงโทษทางจริยธรรม) สำหรับผู้กระทำพฤติกรรมดังกล่าว ฟีฟ่าในฐานะที่เป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากล มีการวางนโยบายปกป้องผู้คนและคุ้มครองเด็กของฟีฟ่า (FIFA's Safeguarding and Child Protection Policy) เพื่อกำหนดแนวทางที่ฟีฟ่าดำเนินกิจกรรมเพื่อการบริหารปกครองบรรดาสมาชิกหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งโครงการต่าง ๆ สำหรับสร้างการปกป้อง (Safeguarding People) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการกีฬาฟุตบอลสากลและกำหนดการคุ้มครองเด็กหรือเยาวชน (Child Protection) ที่เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกีฬาฟุตบอลสากลในทางหนึ่งทางใด¹¹ ซึ่งนโยบายเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นมาจากกลไกการกำกับดูแลตนเองของบรรดาผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกีฬาฟุตบอลสากล (Self-Regulation) โดยกีฬาฟุตบอลสากล (รวมทั้งชนิดกีฬาสากลอื่น ๆ) ก็มักมีกลไกตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรหรือการกระทำของผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครอง ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากล จริยธรรมที่ผู้คนในวงการกีฬาฟุตบอลสากลยอมรับนับถือร่วมกันหรือจรรยาบรรณของผู้ร่วมกิจกรรมกีฬาฟุตบอลสากล ซึ่งได้ถูกรวบรวมเอาไว้เป็นหมวดหมู่ในธรรมนูญฟีฟ่า (FIFA Statutes)

เหตุที่ฟีฟ่าวางนโยบายปกป้องผู้คนและคุ้มครองเด็ก เนื่องจากฟีฟ่าประสงค์ที่จะรักษาความเป็นธรรมในเกมการแข่งขันกีฬา (Fairness) ที่ให้ผู้มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาฟุตบอลทุกฝ่ายไม่แสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกซึ่งกันและกัน¹² โดยอยู่บนพื้นฐานจากหลักการด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights)¹³ และกฎระเบียบของเกมการแข่งขันกีฬาฟุตบอล (Rules of the Football Games) ที่ใช้บังคับอยู่ตามหลักของการรักษาความเป็นธรรมในเกมการแข่งขันกีฬาโดยฟีฟ่าใช้อำนาจบริหารปกครองเข้าไปแทรกแซงเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในเกมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลและดำรงรักษาไว้ซึ่งวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ¹⁴ ถ้าหากว่ามีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้แสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกอีกฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรมในระหว่างที่เกมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลกำลังดำเนินอยู่ อีกด้านหนึ่งด้วยสภาพวงการกีฬาที่ต้องมีการพึ่งพา

อาศัยหรือช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองในวงการกีฬาฟุตบอลเหนือกว่าถือโอกาสอาศัยช่องแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกอีกฝ่ายหนึ่งผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองที่ด้อยกว่าอย่างมาก ซึ่งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่สงบสุขในวงการกีฬาฟุตบอลสากล อันขัดต่อหลักคุณธรรมในวงการกีฬา (Integrity) ที่ผู้คนในวงการกีฬาฟุตบอลต้องไม่มีพฤติกรรมข่มเหงรังแกซึ่งกันและกัน เหตุนี้ฟีฟ่าจึงบัญญัติให้การแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองที่ด้อยกว่าอย่างมากเป็นความผิดทางวินัยของบุคลากรในวงการกีฬาฟุตบอล ทั้งยังถือเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมจรรยาบรรณที่ฟีฟ่าได้กำหนดเอาไว้ไปในคราวเดียวกัน

อนึ่ง ฟีฟ่าได้กำหนดนโยบายจริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลยุโรป เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมในทำนองที่ไม่ไปแสดงพฤติกรรมใช้อำนาจข่มเหงรังแกผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองที่ด้อยกว่าอย่างมากในวงการกีฬาฟุตบอลสากล หรือมีความประพฤติไปในทางที่ข่มเหงรังแกบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมกันในสังคมกีฬาฟุตบอลสากล ซึ่งนโยบายเช่นนี้ถูกกำหนดเอาไว้อย่างชัดเจนในธรรมนูญฟีฟ่าและประมวลจริยธรรมของฟีฟ่า (FIFA Code of Ethics)

ธรรมนูญฟีฟ่าในฐานะที่เป็นกฎระเบียบสูงสุดของฟีฟ่า ระบุกรอบกติกาสูงสุดในการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดอำนาจหน้าที่ของสถาบันเพื่อการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่า เพื่อให้ฟีฟ่าบริหารปกครองบรรดาสมาชิกโดยยึดถือการบริหารปกครองภายใต้กฎระเบียบของตนอย่างเคร่งครัด ตลอดจนวางหลักการพื้นฐานที่ว่าบรรดากฎระเบียบที่ออกมาบังคับใช้กับบรรดาสมาชิกและผู้เข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับกีฬาฟุตบอลก็ต้องสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนที่ทั่วโลกยอมรับนับถือ ซึ่งกฎระเบียบของฟีฟ่าจะขัดหรือแย้งกับหลักสิทธิมนุษยชนไม่ได้ หลักการเช่นนี้ถูกยืนยันเอาไว้ในมาตรา 3 แห่งธรรมนูญฟีฟ่า (Article 3 of the FIFA Statutes)¹⁵ ที่วางหลักเกณฑ์เอาไว้ว่าฟีฟ่ายึดมั่นที่จะเคารพหลักสิทธิมนุษยชนที่เป็นที่ยอมรับนับถือในระดับสากล และจะดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการคุ้มครองสิทธิเช่นนี้ (FIFA is committed to respecting all internationally recognised human rights and shall strive to promote the protection of these rights)

นอกจากนี้มาตรา 4 แห่งธรรมนูญฟีฟ่า (Article 4 of the FIFA Statutes)¹⁶ ก็ได้วางหลักเกณฑ์เอาไว้ว่าการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลอื่น เพียงเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในด้านเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ชาติกำเนิด สถานะทางสังคม เพศ ความทุพพลภาพทางกาย ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง สถานะทางการเงิน การเกิดหรือรสนิยมทางเพศ เป็นสิ่งต้องห้ามอย่างเคร่งครัดในวงการกีฬาฟุตบอลสากล นั้นหมายความว่าหากสมาคมชาติสมาชิกของฟีฟ่าปล่อยปละละเลยให้มีการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองของสมาคมชาติสมาชิกของฟีฟ่าเปิดช่องให้มีการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ ในลักษณะที่เป็นการล้อเลียนเพื่อนมนุษย์ด้วยการหยียดความแตกต่างในด้านเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ชาติกำเนิด สถานะทางสังคม เพศ ความทุพพลภาพทางกาย ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง สถานะทางการเงิน การเกิดหรือรสนิยมทางเพศ เพื่อใช้ประกอบการแสดงกิริยาหรือกล่าวหาว่าทำนองทำเลียนแบบเพื่อยั่วเย้าเล่น โดยไม่ได้เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคมกีฬาฟุตบอลสากลแล้ว เช่นนี้ย่อมเป็นการดำเนินงานที่ขัดต่อนโยบายของฟีฟ่าอย่างชัดเจน

ในอีกด้านประมวลจริยธรรมของฟีฟ่าในฐานะที่เป็นหลักการกำกับความประพฤติปฏิบัติของบรรดาสมาชิกและผู้เข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับกีฬาฟุตบอลสากลให้เหมาะสมและถูกต้องตามหลักแห่งความประพฤติหรือมารยาทที่คนร่วมวงการกีฬาฟุตบอลสากลเป็นส่วนมากยอมรับนับถืออย่างคล้อยตามกัน โดยมีหลักการพื้นฐานมาจากหลักการทางศีลธรรม ค่านิยม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี วัฒนธรรมสากลและประเพณีปฏิบัติที่สืบทอดกันมาช้านาน เพื่อให้ผู้คนในวงการกีฬาฟุตบอลสากลอยู่ร่วมกันในวงการกีฬาฟุตบอลอย่างปกติสุข วางหลักการปกป้องคุ้มครองความถูกต้องชอบธรรมในเนื้อตัวร่างกายและจิตใจ (Protection of physical and mental integrity) เอาไว้ในมาตรา 23 ของประมวลจริยธรรมของฟีฟ่า (Article 23 of the FIFA Code of Ethics)¹⁷ ที่วางหลักเกณฑ์ให้บุคคลต้องผูกพันปฏิบัติตามหลักจริยธรรมโดยจะต้องงดเว้นไม่กระทำการล่วงละเมิดทางร่างกายหรือจิตใจทุกรูปแบบ ไม่กระทำการการคุกคามทุกรูปแบบ และไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ไม่ก่อให้เกิดความเกลียดชังอื่น ๆ อันมีเป้าหมายเพื่อแบ่งแยก กีดกัน หรือทำร้ายศักดิ์ศรีของบุคคลอื่น (Persons bound by this Code must refrain from all forms of physical or mental abuse, all forms of harassment, and all other hostile acts intended to isolate, ostracise or harm the dignity of a person)

นอกจากนี้ ฟิฟายังได้ดำเนินปฏิบัติการเพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนสื่อสังคมออนไลน์¹⁸ ตัวอย่างเช่น ฟิฟาได้ร่วมมือกับผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Providers) ซึ่งเป็นเจ้าของแพลตฟอร์มที่ใช้เป็นชุมชนเสมือนบนโลกออนไลน์ระหว่างช่วงเวลาที่มีการแข่งขันฟุตบอลโลกหญิง 2023 (FIFA Women's World Cup Australia & New Zealand 2023)¹⁹ ที่ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ร่วมกันเป็นเจ้าภาพ ทำการเฝ้าระวังและติดตาม (Monitoring and Moderation Activities) การแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์หรือบนแพลตฟอร์มที่เป็นชุมชนเสมือนบนโลกออนไลน์²⁰ เช่น การผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความบนโลกออนไลน์ ที่แฝงเอาไว้ด้วยเนื้อหาเชิงเหยียดเพศ ส่อไปในทางเพศ และแสดงอาการเกลียดกลัวผู้มีความหลากหลายทางเพศ (Sexist, Sexual and Homophobic Messages)²¹ แล้วข้อความเช่นว่านี้ย่อมทำให้นักกีฬาหรือบุคลากรทางการกีฬาเสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณหรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญ โดยมุ่งบ่อนทำลายนักกีฬาฟุตบอลหญิงที่ลงทำการแข่งขันฟุตบอลโลกหญิง 2023²² เป็นต้น

ภาพที่ 1 เอกสาร “FIFA Social Media Protection Service - FIFA Women's World Cup 2023™ tournament analysis” จัดทำโดยฟีฟ่าและฟีฟโปร ซึ่งให้ผู้อยู่ในวงการกีฬาฟุตบอลสากลและสาธารณชนทั่วไปเห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือระหว่างทั้งสององค์กรและภาคส่วนทั้งหลายในการที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลและบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนโลกออนไลน์²³

ขณะเดียวกันฟีฟ่าได้ร่วมมือกับสหพันธ์นักกีฬาฟุตบอลนานาชาติหรือฟีฟโปร (Fédération Internationale des Associations de Footballeurs Professionnels หรือ FIFPRO) ที่เป็นองค์กรขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความเป็นอาชีพของนักกีฬาฟุตบอลด้วยผู้แทนจากบรรดาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลนานาชาติ ปกป้องหรือในประเด็นการป้องกันการข่มเหงรังแกบนโลกออนไลน์ จนนำไปสู่การจัดทำเอกสารร่วมกันในหัวข้อ “FIFA Social Media Protection Service - FIFA Women's World Cup 2023™ tournament analysis”²⁴ ที่ทั้งฟีฟ่าและฟีฟโปรพยายามชี้ให้ผู้อยู่ในวงการกีฬาฟุตบอลสากลและสาธารณชนทั่วไปเห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือระหว่างทั้งสององค์กรและภาคส่วนทั้งหลายในการที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลและบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนโลกออนไลน์ พร้อมทั้งระบุประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหญิง (Women Players) ระหว่างที่มีการแข่งขันกีฬาฟุตบอลโลกหญิง 2023 (FIFA Women's World Cup 2023) ที่ผ่านมา²⁵ สะท้อนให้บรรดาผู้เกี่ยวข้องได้ทราบว่าปัญหาเช่นว่านี้ย่อมนำไปสู่การละเมิดศักดิ์ศรีของนักกีฬาฟุตบอล (หรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล) ทั้งในฐานะที่มีความเป็นมนุษย์และความเป็นตัวแทนจากประเทศต่าง ๆ การเปิดช่องให้มีการข่มเหงรังแกบนโลกออนไลน์อย่างกว้างขวางปราศจากการควบคุมหรือกำกับดูแลย่อมนำไปสู่การลดทอนคุณค่าของความเป็นมนุษย์และเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน¹⁰ ทั้งฟีฟ่าและฟีฟโปรจึงได้พยายามสร้างความร่วมมือในระดับนานาชาติเพื่อขับเคลื่อนการจัด

การชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล พร้อมกับเรียกร้องให้ผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media Service Providers) Fédération และผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media Service Users) มาร่วมมือกันเพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนโลกออนไลน์²⁶

ความท้าทายและโอกาสในการต่อต้านการชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนโลกโซเชียลภายใต้การบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่า

จากที่กล่าวมาในช่วงต้นอาจเห็นว่าได้ ฟีฟ่ามีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการกำกับดูแลกิจกรรมกีฬาฟุตบอลสากล และจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลระดับนานาชาติ เพื่อประโยชน์ในการติดตามรับชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลของมวลมนุษยชาติและเพื่อสืบทอดกีฬาฟุตบอลที่บรรพบุรุษมวลมนุษยชาติได้ค้นคิด ส่งต่อ ถ่ายทอดและพัฒนากิจกรรมกีฬาฟุตบอลให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับอย่างสากลมาจนถึงทุกวันนี้ ในอีกด้านฟีฟ่าก็มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและควบคุมพฤติกรรมเพื่อให้สมาคมชาติสมาชิกและผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองของบรรดาสมาคมชาติสมาชิกประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่ฟีฟ่าได้วางเอาไว้ รวมทั้งฟีฟ่าก็ยังมีอำนาจหน้าที่ในการทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวงการกีฬาฟุตบอลสากลอยู่มาก แต่สำหรับการสกัดกั้นไม่ให้เกิดแสดงพฤติกรรมชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์นั้น ฟีฟ่าสามารถใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของตนกำหนดนโยบายและวางกฎระเบียบสำหรับให้สมาคมชาติสมาชิกของตนและผู้อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองของสมาคมชาติสมาชิกดำเนินการควบคุมพฤติกรรมชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์หรือบนแพลตฟอร์มที่เป็นชุมชนเสมือนบนโลกออนไลน์ให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งเอาไว้เท่านั้น หากไม่ใช้สมาคมชาติสมาชิกของตนและผู้อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของสมาคมชาติสมาชิกซึ่งยินยอมผูกพันตนอยู่ภายใต้การบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่าและยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ฟีฟ่าได้วางเอาไว้อย่างเคร่งครัดแล้ว ฟีฟ่าย่อมไม่มีอำนาจควบคุมความประพฤติของผู้ที่ไม่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองหรือการกำกับควบคุมให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของตนได้ เหตุนี้เองฟีฟ่าจึงพยายามส่งเสริมและปรับบทบาทของตนให้สามารถจัดการพฤติกรรมชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ โดยฟีฟ่าได้ประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ดูแลแพลตฟอร์มที่เป็นชุมชนเสมือนบนโลกออนไลน์ ให้มีส่วนช่วยสกัดกั้นไม่ให้เกิดแสดงพฤติกรรมชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย อีกทั้งฟีฟ่ายังขอความร่วมมือผู้ดูแลแพลตฟอร์มให้ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence หรือ AI) ค้นหาข้อความอันมีเนื้อหาในเชิงชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล พร้อมกับใช้ซอฟต์แวร์ (Software) ในลักษณะชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่ใช้ซ่อนข้อความอันมีเนื้อหาในเชิงชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล ในอีกด้านหนึ่งฟีฟ่าอาจเปิดโอกาสให้บรรดาสมาคมชาติสมาชิกและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนโลกโซเชียล โดยวางระเบียบเฉพาะให้สมาคมชาติสมาชิกทุกประเทศใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือสกัดกั้นไม่ให้เกิดแสดงพฤติกรรมชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ซึ่งฟีฟ่าอาจให้อิสระแก่สมาคมชาติสมาชิก ทำให้สมาคมชาติสมาชิกมีความสามารถที่จะพิจารณาตัดสินใจว่ามาตรการของตนการต่อต้านการชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนโลกโซเชียลอย่างเป็นอิสระ โดยเฉพาะการต่อต้านการชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนโลกโซเชียลที่เกิดขึ้นในประเทศของสมาคมชาติสมาชิก ท้ายที่สุดการให้อิสระแก่สมาคมชาติสมาชิกจากฟีฟ่าสู่สมาคมชาติสมาชิกหรือสโมสรกีฬาฟุตบอลระดับล่าง ย่อมเป็นหนทางที่นำไปสู่การต่อต้านการชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนโลกโซเชียล ทั้งนี้การวางมาตรการของสมาคมชาติสมาชิกก็ต้องสอดคล้องและไม่ขัดต่อนโยบายต่อต้านการชมแข่งกันนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนโลกโซเชียลของฟีฟ่า

บทสรุป

กล่าวโดยสรุป ในการดำเนินนโยบายและปฏิบัติการต่อต้านการข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนสื่อสังคมออนไลน์นั้น ฟีฟ่าจะต้องพบกับความท้าทายบางประการ เช่น ฟีฟ่ามีเพียงอำนาจบริหารปกครองสมาคมชาตินิยมและผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองของสมาคมชาตินิยม โดยฟีฟ่าสามารถวางกฎระเบียบและออกคำสั่งลงโทษแก่ผู้อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองของตนเท่านั้น นั้นหมายความว่าแนวนโยบายการต่อต้านการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลตามธรรมนูญฟีฟ่าอันถือแนวทางที่เป็นนโยบายหลักของฟีฟ่ามีผลบังคับใช้เหนือบรรดาสมาคมชาตินิยมหรือบุคคลที่เข้ามาอยู่ภายใต้การบริหารปกครองของฟีฟ่าเท่านั้น ในทางตรงกันข้ามฟีฟ่าก็สามารถร่วมมือกับองค์กรพันธมิตรและกลุ่มผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อก้าวข้ามความท้าทายในการสกัดกั้นการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนสื่อสังคมออนไลน์ไม่ให้แพร่หลายไปในวงกว้าง อีกทั้งการจัดกิจกรรมกีฬาฟุตบอลสากลหรือการแข่งขันกีฬาฟุตบอลนานาชาติที่กำลังจะจัดขึ้นในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า⁷ ได้แก่ การแข่งขันฟุตบอลโลก 2026 (FIFA World Cup 2026) ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเม็กซิโก และประเทศแคนาดาจะร่วมกันเป็นเจ้าภาพ⁸ อาจมีขึ้นท่ามกลางการใช้สื่อสังคมออนไลน์หรือแพลตฟอร์มบนโลกออนไลน์เป็นเครื่องมือในการโฆษณาประชาสัมพันธ์การแข่งขันกีฬาฟุตบอลโลกที่กำลังจะจัดขึ้นเพื่อสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับฟีฟ่าและองค์กรพันธมิตรทางธุรกิจ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับชื่อเสียงเกียรติคุณของนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล ในทางตรงกันข้ามสื่อสังคมออนไลน์หรือแพลตฟอร์มบนโลกออนไลน์ก็อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงพฤติกรรมข่มเหงรังแกนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลบนสื่อสังคมออนไลน์ เหตุนี้เองฟีฟ่าจึงอาจต้องวางนโยบายกำกับตนเองในชนิดกีฬาของตนและกำหนดแนวทางรับมือกับสถานการณ์บนสื่อสังคมออนไลน์ที่คาดหมายว่าจะเกิดขึ้นมาได้ในอนาคตอันใกล้ ซึ่งไม่เพียงจะลดผลกระทบในด้านลบต่อนักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลแล้ว ก็ยังส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ของฟีฟ่าอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

1. Heerdt D. Games–Time Human Rights Due Diligence”: A Case Study of FIFA's Human Rights Volunteers Program at the FIFA World Cup Qatar 2022. *German Law Journal*, 2023; 24(9), 1740–1751.
2. Kavanagh E, Adams A, Lock D, Stewart C, Cleland J. Managing abuse in sport: An introduction to the special issue *Sport Management Review*, 2020; 1, 1-7.
3. Heerdt D, Bernaz N. Elements for FIFA's feminist transformation: The case for indicators on football and women's rights. *International Journal of Constitutional Law*, 2022; 20(1), 299–324.
4. Jain S. Resistance and Reform as Responses to Human Rights Criticism: Relativism at FIFA World Cup Qatar 2022. *German Law Journal*, 2023; 24(9), 1691–1702.
5. Heerdt D. Addressing human rights abuses at mega-sporting events-A shared responsibility in theory and practice *Frontiers in Sports and Active Living*, 2023; 4, 1067088.
6. Kirschner F. Breakthrough or much ado about nothing? FIFA's new bidding process in the light of best practice examples of human rights assessments under UNGP Framework. *The International Sports Law Journal*, 2019; 19(3–4), 133–153.
7. FIFA and FIFPRO reaffirm commitment to tackling online abuse.” *Fédération Internationale des Associations de Footballeurs Professionnels*, 18 June 2023, <https://fifpro.org/en/supporting-players/safe-working-environments/racism-and-discrimination/fifa-and-fifpro-reaffirm-commitment-to-tackling-online-abuse/>
8. Kirschner F. Breakthrough or much ado about nothing? FIFA's new bidding process in the light of best practice examples of human rights assessments under UNGP Framework. *The International Sports Law Journal*, 2019; 19(3–4), 133–153.

9. O'Rourke A, Theodoraki E. The FIFA World Cup Qatar 2022 Sustainability Strategy: Human Rights Governance in the Tripartite Network. *Frontiers in Sports and Active Living*, 2022; 4, 809984–809984.
10. FIFA Statutory Human Rights Requirements Overview of UN Guiding Principles Commitments, Relevant FIFA Statutes and Structures, and Human Rights Bidding Requirements for the FIFA Men's World Cups. "Human Rights Watch, 27 October 2023, <https://www.hrw.org/news/2023/10/27/fifa-statutory-human-rights-requirements>
11. We need to talk about the kids': FIFA's children's rights obligations." *Verfassungsblog on Matters Constitutional*, 4 July 2019, <https://verfassungsblog.de/we-need-to-talk-about-the-kids-fifas-childrens-rights-obligations/>
12. FIFA invested in women and girls. Can it protect them? " *The Washington Post*, 27 July 2023, <https://www.washingtonpost.com/sports/2023/07/27/haiti-abuse-fifa-argentina/>
13. Torrance M, Gilbert C. FIFA's human rights obligations provide a framework for change. *Canadian Mining Journal*, 2016; 137(5), 3.
14. Duval A, Heerdt D. FIFA and Human Rights – A Research Agenda *Tilburg Law, Review*, 2020; 25(1), 1-11.
15. Fédération Internationale de Football Association. *FIFA Statues*. Zürich (Switzerland): Fédération Internationale de Football Association; 2022.
16. Fédération Internationale de Football Association. *FIFA Statues*. Zürich (Switzerland): Fédération Internationale de Football Association; 2022.
17. Fédération Internationale de Football Association. *Code of Ethics - Edition 2023*. Zürich (Switzerland): Fédération Internationale de Football Association; 2023.
18. Alfarizi MH, Morgan KR, Lago MC. Human Rights Abused in Qatar: FIFA Puts World Cup More Than Lives? *Jurnal Penegakan Hukum Dan Keadilan*, 2023; 4(2), 27-37.
19. FIFA report shows widespread online abuse of female World Cup players." *The Washington Post*, 11 December 2023, <https://www.washingtonpost.com/sports/2023/12/11/fifa-world-cup-online-abuse/>
20. One in five players at Women's World Cup were sent online abuse, FIFA report finds." *Independent*, 12 December 2023, <https://www.independent.co.uk/sport/football/womens-world-cup-online-abuse-usa-england-lionesses-b2462463.html>
21. Sexual Abuse Case in Global Soccer Puts FIFA under Scrutiny Again. " *The New York Times*, 22 May 2022, <https://www.nytimes.com/2020/05/22/sports/soccer/sexual-abuse-soccer-haiti-fifa.html>
22. FIFA for Women or Women for FIFA? The Inherent Tensions of FIFA's Women's Football Strategy. " *Verfassungsblog on Matters Constitutional*, 07 July 2019, <https://verfassungsblog.de/fifa-for-women-or-women-for-fifa-the-inherent-tensions-of-fifas-womens-football-strategy/>
23. Fédération Internationale de Football Association. *FIFA & FIFPRO Social Media Protection Service FIFA Women's World Cup Australia & New Zealand 2023- Threat Matrix*. Zürich (Switzerland): Fédération Internationale de Football Association; 2023.
24. Fédération Internationale de Football Association. *FIFA & FIFPRO Social Media Protection Service FIFA Women's World Cup Australia & New Zealand 2023- Threat Matrix*. Zürich (Switzerland): Fédération Internationale de Football Association; 2023.
25. FIFA and FIFPRO release report on the Social Media Protection Service at the FIFA Women's World Cup 2023™ ." *INSIDEFIFA*, 12 December 2023, <https://inside.fifa.com/social-impact/campaigns/no-discrimination/media-releases/fifa-and-fifpro-release-report-on-the-social-media-protection-service-at-the>

26. FIFA and FIFPRO reaffirm commitment to tackling online abuse." INSIDEFIFA, 18 June 2023, <https://inside.fifa.com/social-impact/campaigns/no-discrimination/media-releases/fifa-and-fifpro-reaffirm-commitment-to-tackling-online-abuse>